

Sosiaali- ja terveysministeriö
Alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti
tuomas.poysti@stm.fi

Sote-uudistuksen ja valinnanvapauslain valmistelijoille

26.4.2017

Kannanotto: Päihderiippuvaisten ja heidän läheistensä oikeudet turvattava sote-uudistuksessa ja valinnanvapauslaissa

Irti Huumeista ry ja Suomen Päihderiippuvaiset ry vetoavat sote-uudistuksen ja valinnanvapauslain valmistelijoihin sen puolesta, että päihderiippuvaisten ja heidän läheistensä yhdenvertainen oikeus laadukkaaseen hoitoon turvataan sote-uudistuksessa ja valinnanvapauslaissa. Päihderiippuvuutta tulee hoitaa kuten muitakin sairauksia, tavoitteena sairaudesta toipuminen.

Yhdenvertaisuuden toteutumiseksi valinnanvapauslaissa tulee huomioida eri potilasryhmien edellytykset hakeutua palveluihin ja käyttää palveluita. Päihderiippuvuutta sairastava toimii riippuvuutensa ohjaamana, eikä useimmiten kykene tekemään terveytensä ja hyvinvointinsa kannalta rationaalisia ratkaisuja. Päihderiippuvaisen valintoja on tuettava ammattitaitoisella palveluohjauksella. Hoitavan tahon on tehtävä - ja myös osattava tehdä - päätöksiä, jotka ovat potilaan edun mukaisia. Myös läheisten hoidon tarpeen arviointi ja hoito on turvattava.

Päihderiippuvaisille ja heidän läheisilleen tulee taata matalankynnyksen lähipalvelut, joihin sisältyy osaamista sekä somaattiseen että psyykkiseen ensiapuun. Samoin heillä tulee olla pääsy oikea-aikaiseen hoitoonohjaukseen. Katkaisu- ja vieroitushoitoa on saatava välittömästi, kun hoidon tarve on todettu. Mikäli avohoito ei ole riittävää, myös laitoshoitoon tulee päästä joustavasti ja oikea-aikaisesti.

Osaaminen tulee varmistaa moniammatillisella käytännön yhteistyöllä. Työhön tarvitaan lääkärin, sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten sekä vertaistukijoiden yhteistyötä. Päihde- ja mielenterveyshoidon integraatio on hyvä asia, jos osaamista vahvistetaan niin, että päihderiippuvuus ja psykiatriset sairaudet osataan tunnistaa, erottaa toisistaan ja hoitaa asianmukaisesti.

Vetoamme sote-uudistuksen ja valinnanvapauslain valmistelijoihin sen puolesta, että

1. päihderiippuvaisille ja heidän läheisilleen turvataan matalankynnyksen lähipalvelut,
2. asiantunteva hoitoonohjaus varmistetaan lisäkoulutuksella ja moniammatillisella käytännön yhteistyöllä,

3. päihderiippuvaisen oikea-aikainen hoitoonohjaus laadukkaaseen hoitoon mahdollistetaan lainsäädännöllä,
4. päihderiippuvaisen laitoshoitoon pääsy turvataan, mikäli avohoito ei ole riittävää tai tarpeen mukaista,
5. päihderiippuvaisten läheisten hoidon tarpeen arviointi ja hoito otetaan käytännöksi,
6. laadukkaiden päihdehoitopalvelujen saatavuutta lisätään.

Päihderiippuvuus on vakava sairaus, jonka hoitamatta jättäminen voi johtaa ennenaikaiseen kuolemaan. Tarpeen mukaiseen päihderiippuvaisten ja heidän läheistensä hoitoon velvoittavasta lainsäädännöstä huolimatta palveluja ei tarjota heille riittävästi. Päihderiippuvuudesta kärsivien yhdenvertaisuus lain edessä edellyttää, että monipuolisesta päihdehoitopalvelujen saatavuudesta huolehditaan nykyistä huomattavasti paremmin.

Toiminnanjohtaja
Irti Huumeista ry

Mirka Vainikka

Puheenjohtaja
Suomen Päihderiippuvaiset ry

Tarja Orre

JAKELU
Ylijohtaja Kirsi Varhila, STM
Ylijohtaja Outi Antila, STM
Varatoimitusjohtaja, Hanna Tainio, Kuntaliitto
Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula
Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen
Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila
Puolustusministeri Jussi Niinistö
Sisäministeri Paula Risikko
Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan jäsenet
STM kirjaamo